

Motion till riksdagen 2021/22:2321

av Joar Forssell (L)

Skymningsläge för rättsstaten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om solnedgångsklausuler vid kameraövervakning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att samla in information om en person mot dennes vilja eller medvetande är en integritetskränkning. Detta sker i dag med kameror, genom att datatrafik övervakas eller genom att olika typer av beteenden helt enkelt registreras.

Det finns situationer där vissa typer av inskränkningar i den privata integriteten är befogade. Men dessa övervakningsåtgärder är, oavsett syfte, alltid integritetskränkande. Därför måste de alltid motiveras med tydliga bevis och påvisbara resultat. Vi kan inte låta rädsla eller upplevd trygghet motivera grova inskränkningar i människors liv; i stället måste verkliga utfall beaktas.

Övervakning är en integritetsinskränkning, även om det kan vara en legitim sådan. Mot detta måste nyttan bevisas och vägas. Eftersom det påstådda syftet med dessa kameror är att bekämpa brottsligheten krävs det således goda anledningar att tro att så blir fallet. Bevisen för den påstådda nyttan är dock ifrågasatt, Brå har till exempel slagit fast att effekten är ”liten eller icke existerande”.

Kameraövervakning används redan i dag på flera platser i världen, oftast misslyckat. Ett exempel på detta är London där detta sker i oerhörda proportioner men där man endast kan påvisa små skillnader i positiva utfall. Skillnader som sällan med säkerhet bedöms bero på övervakningen utan i stället på en tätare vakt- och polisnärvaro.

Detta tycks också vara den repressiva åtgärd som det går att finna starkt stöd för. Reell närvaro av rättsstaten kan stävja brottslighet. Polisen, både i Stockholm och exempelvis i New York, har haft lyckade försök med att placera ut polisbilar i särskilt utsatta områden för att öka närvaron. Polisen i Järva ökar nu bemanningen, och dessa poliser kommer förhoppningsvis att interagera med lokalsamhället, bygga relationer med oss som bor i Järva och lära känna området. Detta tillsammans med en smartare

stadsplanering där genomströmningen av människor ökar och fler engagerar sig i vårt område kommer till skillnad från övervakning förmodligen att ge positiva resultat för både trygghet och säkerhet.

Det här är inte en motion om att förbjuda kameraövervakning. Övervakning kan vara nödvändigt och fungera bra, men det behöver slås fast och övervakningen ska regleras på ett sätt som möjliggör att den sker på ett rättssäkert och legitimt sätt. En väg att reglera kameraövervakning och samtidigt ställa krav på kontinuerlig utvärdering är genom att ställa krav på så kallade solnedgångsklausuler. Det innebär att tillståndet för övervakningen alltid ska ha en sluttid vid vilken tillståndet måste sökas igen. Denna typ av reglering finns redan i många andra lagstiftningar, regleringar eller liknande och skulle i fallet kameraövervakning innebära att kravet på uppföljning, effekt och evidens bakas in i beslutet om tillstånd. På så vis går det att både värna om att brott beivras samtidigt som en på ett seriöst sätt tar hänsyn till evidens och enskildas integritet.

Joar Forssell (L)